

Tynset kommune

SÆRUTSKRIFT

Arkivsak: 04/01823

HØRINGSNOTAT VEDR. NY BARNEHAGELOV

Saksnr. **Utvalg**
0128/04 Kommunestyret

Møtedato
16.12.2004

Vedlegg:

Lovutkastet – høringsnotat om ny barnehagelov

Andre dokumenter i saken:

Høringsnotat om ny barnehagelov

Melding om vedtak sendes til:

Barne- og familiedepartementet, Postboks 8036 Dep, 0030 Oslo
Tynset barnehage

SAKSOPPLYSNINGER:

Bakgrunn for høringen:

Barne- og familiedepartementet sendte forslag til ny barnehagelov ut på høring den 9.november. Høringsfrist er 10.januar 2005.

Høringsnotatet er omfattende. I forbindelse med arbeidet med ny barnehagelov har departementet satt ned ei arbeidsgruppe til å vurdere hvordan kvaliteten i barnehagetilbudet kan sikres. I tillegg til departementets forslag til lovtekst, inneholder høringsnotatet arbeidsgruppas vurderinger og anbefalinger.

Bakgrunnen for endringsforslagene begrunner departementet med de forandringer som har skjedd på barnehageområdet siden gjeldende barnehagelov ble vedtatt i 1995. Blant annet har kommunene fått tydeliggjort sitt myndighetsansvar for sektoren. Departementet mener det er behov for å vurdere endringer i lys av barnehagereformen og at det økonomiske ansvaret for sektoren i nær framtid skal overføres til kommunene.

SAKSVURDERING:

Vedr. høringsuttalelse til høringsnotat om ny barnehagelov

Høringsnotatet inneholder en omfattende drøfting av de ulike bestemmelsene. Tynset kommune har kommentarer til følgende bestemmelser i forslaget til ny barnehagelov:

Lovens kapittel I: Barnehagens formål og innhold

Det foreslås ingen endring i § 1. Formål (formålsparagrafen).

§ 1. Formål

Barnehagen skal gi barn under opplæringspliktig alder gode utviklings- og aktivitetsmuligheter i nær forståelse og samarbeid med barnas hjem.

Barnehagen skal hjelpe til med å gi barna en oppdragelse i samsvar med kristne grunnverdier.

Eiere av private barnehager kan i vedtektene bestemme at andre ledd ikke skal gjelde.

Private barnehager og barnehager eiet eller drevet av menigheter innen Den norske kirke, kan i vedtektene fastsette særlige bestemmelser om livssynsformål.

Kommentar:

Vi stiller spørsmål ved at den kristne formålsparagrafen føres videre, uendret. Vi lever i dag i et flerkulturelt samfunn der flere religioner og livssyn finnes side om side, og mener at formuleringen som sier at barnehagen skal *hjelpe til med å gi barna en oppdragelse i samsvar med kristne grunnverdier*, bør endres. I stedet bør det sies hvilke verdier som skal legges til grunn.

§ 2. Barnehagens innhold

Barnehagen skal være en pedagogisk tilrettelagt virksomhet.

Barnehagen skal bistå hjemmene i deres omsorgs- og oppdrageroppgaver og på den måten skape et godt grunnlag for livslang læring og aktiv deltakelse i et demokratisk samfunn.

Omsorg, oppdragelse og læring i barnehagen skal fremme menneskelig likeverd, likestilling, åndsfrihet, toleranse og forståelse for bærekraftig utvikling. Barnehagen skal gi barn muligheter for lek, livsutfoldelse og meningsfulle opplevelser og aktiviteter i trygge og samtidig utfordrende omgivelser.

Barnehagen skal ta hensyn til barnas alder, funksjonsnivå, kjønn, sosiale, etniske og kulturelle bakgrunn.

Barnehagen skal gi barn grunnleggende kunnskap på sentrale og aktuelle områder.

Barnehagen skal støtte barns nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær og gi utfordringer med utgangspunkt i barnets interesser, kunnskaper og ferdigheter.

Barnehagen skal formidle verdier og kultur, gi stort rom for barns egen kulturskaping og bidra til at alle barn får oppleve glede og mestring i et sosialt og kulturelt fellesskap.

Barnehagetilbud for samiske barn skal bygge på samisk språk og kultur.

Departementet fastsetter en rammeplan for barnehagen. Rammeplanen skal gi retningslinjer for barnehagens innhold og oppgaver.

Barnehagens eier kan tilpasse rammeplanen til lokale forhold.

Med utgangspunkt i rammeplan for barnehagen skal samarbeidsutvalget for hver barnehage fastsette en årsplan for den pedagogiske virksomheten.

Kommentar:

I denne formuleringen er barnehagens pedagogiske mandat tydeligere enn før. At elementer fra rammeplanen nå foreslås som en del av lovteksten, mener vi er positivt. Dette er med på å underbygge kravet til kvalitet i barnehagen. Vi støtter forslaget.

Lovens kapittel II: Barns og foreldres medvirkning

§ 3. Barns rett til medvirkning

Barn i barnehagen har rett til å uttale seg om sitt syn på barnehagen innenfor barnehagens daglige virksomhet.

Barn skal jevnlig få mulighet til aktiv deltakelse i planlegging og vurdering av barnehagens virksomhet.

Barnets synspunkter skal tillegges vekt i samsvar med dets alder og modenhet.

Kommentar:

Dette er en ny bestemmelse i loven. Departementet understreker at barn skal ha rett til å bli hørt, men at det er de voksne som har ansvaret. Departementet understreker at dette krever kompetente voksne som har respekt for barn og har gode kunnskaper om barn. Vi støtter departementets forslag og de begrunnelser og forutsetninger som finnes i deres vurdering.

§ 4. Foreldreråd og samarbeidsutvalg

For å sikre samarbeidet med barnas hjem, skal hver barnehage ha et foreldreråd og et samarbeidsutvalg.

Foreldrerådet består av foreldrene/de foresatte og skal fremme deres fellesinteresser og bidra til at samarbeidet mellom barnehagen og foreldregruppen skaper et godt barnehagemiljø.

Samarbeidsutvalget skal være et rådgivende, kontaktskapende og samordnende organ.

Samarbeidsutvalget består av foreldre/foresatte og ansatte i barnehagen, slik at hver gruppe er likt representert. Barnehagens eier kan delta etter eget ønske, men ikke med flere representanter enn hver av de andre gruppene.

Barnehageeier skal sørge for at saker av viktighet forelegges samarbeidsorganene.

Kommentar:

Vi støtter departementets forslag. Forslaget klargjør foreldrenes rett til medvirkning.

Lovens kapittel III: Ansvar og myndighet

§6. Godkjenningsplikt

Virksomheter som gir tilsyn og omsorg for barn under opplæringspliktig alder, plikter å søke godkjenning som barnehage når:

- a) virksomheten er regelmessig og ett eller flere barn har ukentlig oppholdstid på mer enn 20 timer, og*
- b) antall barn som er til stede samtidig er 10 eller flere når barna er tre år eller eldre. eventuelt fem eller flere når barna er under tre år, og*
- c) tilsynet utføres mot godtgjøring.*

Virksomheter etter første ledd må være godkjent før driften settes i gang.

Kommentar:

Vi støtter forslaget med innskjerpet plikt til å søke godkjenning.

§ 7. Barnehageeiers ansvar

Barnehageeier skal påse at virksomheten drives i samsvar med gjeldende lover og regelverk.

Barnehageeier må legge fram opplysninger om regnskapsdata og tjenestedata etter forskrifter fastsatt av departementet.

Barnehageeier plikter å gi barnets bostedskommune de opplysninger som er nødvendig for å kunne føre et register som nevnt i § 8 fjerde ledd.

Barnehageeier skal fastsette barnehagens vedtekter. Vedtektene skal gi opplysninger som er av betydning for foreldrenes/de foresattes forhold til barnehagen.

Kommentar:

Dette er en ny bestemmelse i loven. Registeret det er snakk om er kontantstøtteregisteret. Vi støtter forslaget. Spesielt viktig er kravet om rapportering av regnskapsdata og tjensteddata, blant annet med tanke på praktisering av forskriften om likeverdig behandling av private og kommunale barnehager.

§ 8. Kommunens ansvar

Kommunen er lokal barnehagemyndighet og skal sike at barnehagene drives i samsvar med gjeldende lover og regelverk.

Kommunen har plikt til å sørge for at de finnes et tilstrekkelig antall barnehageplasser for barn under opplæringspliktig alder. Utbyggingsmønster og driftsformer skal tilpasses lokale forhold og behov.

Kommunen har ansvaret for at barnehageilbudet til samiske barn bygger på samisk språk og kultur.

Hver kommune skal opprette og føre register til bruk for trygdekontorene i forbindelse med kontroll av beregning og utbetaling av kontantstøtte etter kontantstøtelovent. Registeret kan samkjøres mot trygdekontorets register over mottakere av kontantstøtte. Departementet gir forskrifter med utfyllende bestemmelser om føringen av registeret, hvilke opplysninger registret skal inneholde og behandlingen av disse opplysningene.

Kommentar:

Dette er en tydeliggjøring av kommunens ansvar som barnehagemyndighet. Ellers er innholdet en videreføring av dagens § 7 (Kommunens ansvar) og § 8a (Kontantstøtte – kommunens plikt til å føre register). Vi har ingen innsigelser i forhold til dette.

§ 9. Fylkesmannens ansvar

Fylkesmannen har veiledningsansvar overfor kommuner og eiere av virksomheter etter denne lov, og er klageinstans i forhold til vedtak fattet av kommunen etter lovens §§ 10, 16, 18 og 19, og der det følger forskrifter gitt i medhold av denne lov.

Fylkesmannen fører tilsyn med at kommunen utfører de oppgaver den som barnehagemyndighet er pålagt etter denne lov.

Kommentar:

Departementet ser det som viktig å opprettholde et statlig ansvarsnivå for å bidra til en velfungerende barnehagesektor. Veiledning overfor kommuner og barnehageeiere og statlig klagesaksbehandling er viktige elementer i dette. Dette foreslås derfor videreført. Vi støtter dette.

Lovens kapittel IV: Barnehagemyndighetens generelle oppgaver

§ 10 Godkjenning

Kommunen avgjør søknad om godkjenning etter en vurdering av barnehagens egnethet i forhold til formål og innhold, jfr. §§1 og 2.

Godkjente virksomheter skal være registrert i Enhetsregisteret.

Kommunen kan sette vilkår for godkjenningen med hensyn til antall barn, barnas alder.- og oppholdstid.

Kommunens vedtak kan påklages til fylkesmannen.

Kommentar:

Departementet drøfter den lovfestede retten til godkjenning og den automatiske retten til statlig og kommunalt tilskudd. Verken barnehageloven eller reglene for statlig tilskudd gir i dag kommunen anledning til å vurdere hensiktsmessigheten av at en privat barnehage etableres. Departementet mener at dagens lovbestemmelse sikrer konkurransehensynet i sektoren ved at private utbyggere og kommunen gis lik mulighet til å etablere barnehager, mens brukernes valg vil avgjøre hvilke barnehager som har tilfredsstillende eksistensgrunnlag. Departementet mener at en endring av dette kanskje vil kunne føre til at konkurransen svekkes, og at nye etterspurte barnehage tilbud ikke blir etablert.

Vi er uenig med departementet og mener at kommunene må gis mulighet til å vurdere hensiktsmessigheten av at en privat barnehage etableres. Vi mener kommunene må gis mulighet til å vektlegge det lokale behovet for barnehageplasser og følgene for det eksisterende barnehage tilbudet i kommunen. Dette dreier seg om forutsigbarhet for barnehageeiere og om trygghet for foreldre og barn, og det dreier seg om hvordan vi forvalter ressursene innen sektoren. Etter vår vurdering vil ikke dette føre til en mer effektiv drift av sektoren, snarere tvert imot.

Videre ønsker ikke departementet å videreføre dagens § 3 om barnehagens utforming (krav til lokalenes størrelse i forhold til antall barn), og heller ikke kravet om at uttalelser fra lokale myndigheter, slik som plan- og bygningsmyndigheten, branntilsynet og helsemyndigheten, skal foreligge før det gis godkjenning. Departementet legger til grunn at en slik klargjøring av vilkår uansett følger av både barnehageeiers plikter og godkjenningsmyndighetenes ansvar, og finner derfor ingen grunn til å videreføre dette kravet i den nye barnehageloven.

For oss, som barnehageeier og godkjenningsmyndighet, vil det nettopp av denne grunn være klargjørende og til hjelp i vurderingen å ha disse bestemmelsene med i loven.

§ 11 Familiebarnehager

Godkjenning av familiebarnehager omfatter virksomhetens organisering og det enkelte hjem. Departementet kan gi forskrifter om godkjenning og drift av familiebarnehager.

Kommentar:

Vi støtter denne bestemmelsen.

Videre tar departementet opp behov for bestemmelser om åpne barnehager og friluftsbarnhager. Det konkluderes med at det ikke er hensiktsmessig å regulere godkjenning og drift av slike barnehager særskilt i loven.

Vi støtter denne konklusjonen.

§ 13. Prioritet ved opptak

Barn med nedsatt funksjonsevne skal ha rett til prioritet ved opptak i barnehage.

Det skal foretas en sakkyndig vurdering for å vurdere om barnet har nedsatt funksjonsevne.

Barn som det er fattet vedtak om etter lov om barneverntjenester §§ 4-12 og 4-4 annet og fjerde ledd, har rett til prioritet ved opptak i barnehage.

Kommunen har ansvar for at barn med rett til prioritet får plass i barnehage.

Kommentar:

Vi støtter denne utvidelsen av prioritet ved opptak.

Lovens kapittel IV: Tilsyn

§ 16. Tilsyn og veiledning

Kommunen fører tilsyn med virksomheter etter denne lov. Kommunen skal gi veiledning til barnehager og kan gi pålegg om retting av uforsvarlige eller ulovlige forhold ved godkjente eller godkjenningsspliktige virksomheter. Hvis fristen for å etterkomme pålegget ikke overholdes, eller hvis forholdet ikke lar seg rette, kan kommunen vedta tidsbegrenset eller varig stenging av virksomheten. Kommunens stengingsvedtak skal sendes fylkesmannen til orientering. Vedtak om retting og stenging kan påklages til fylkesmannen.

Kommentar:

Departementet foreslår å

- videreføre kommunens ansvar for det lokale tilsynet med barnehager
- innføre bestemmelse om statlig tilsyn, ved fylkesmannen, med kommunens rolle som barnehagemyndighet og
- oppheve hjemmelen for fylkesmannens tilsyn med den enkelte barnehage

Vi støtter forslaget.

Lovens kapittel V: Personalet

§ 18 Ledelse

Her skisserer departementet to alternativer:

Alternativ A

Barnehagen skal ha en faglig pedagogisk og administrativ ledelse. Barnehagen skal ha en daglig leder.

Alternativ B

Barnehagen skal ha en faglig pedagogisk og administrativ ledelse. Barnehagen skal ha en daglig leder som har utdanning som førskolelærer eller annen pedagogisk utdanning på høgsolenivå med tillegg av ett års (60 studiepoeng) videreutdanning i barnehagepedagogikk.

Når barnehage og skole er organisert som en mindre virksomhet, kan skolens rektor være daglig leder for barnehagen

Kommunen kan innvilge dispensasjon fra utdanningskravet etter andre ledd.

Kommentar:

Arbeidsgruppa anbefaler at hver barnehage skal ha en styrer som har den daglige pedagogiske ledelsen av virksomheten, herunder personalansvar, og at styreren skal ha utdanning som førskolelærer.

Vi støtter arbeidsgruppas flertallssyn. Vår erfaring er at styrer/daglig leder har ansvar for den pedagogisk ledelsen og har stor betydning for kvalitetsutvikling i barnehagen. Vi mener også å ha erfaring for at det i forhold til personalledelse og administrativ ledelse også er en fordel å være fagutdannet. Det er viktig å kjenne faget for å kunne gjøre de riktige vurderingene, for å kunne veilede personalet og utøve god personalledelse. Tilleggsutdanning kan være en fordel. Vi støtter derfor alternativ B.

§ 19. Barnehagens øvrige personale

Her foreligger 4 alternativer fra departementet:

Forslag A og B viderefører norm om pedagogisk bemanning.

Forslag C og D opphever norm om pedagogisk bemanning.

Alternativ A

Bemanningen skal bestå av førskolelærere og annet egnet personale.

Bemanningen må være tilstrekkelig til at personalet kan drive en tilfredsstillende pedagogisk virksomhet.

Likeverdig med førskoleutdanning er annen treårig pedagogisk utdanning på høghskolenivå med tillegg av ett års (60 studiepoeng) videreutdanning i barnehagepedagogikk.

Kommunen kan gi dispensasjon fra utdanningskravet i første ledd. Kommunens vedtak kan påklages til fylkesmannen.

Departementet gir forskrifter om dispensasjon og om unntak fra utdanningskravet for personale som arbeider i barnehagen på nattid.

Departementet gir utfyllende forskrifter om pedagogisk bemanning

Dagens norm om pedagogtetthet videreføres i forskrift

Alternativ B

Som alternativ A, men med en felles norm i forskriften på en førskolelærer per 10-14 barn som er til stede samtidig.

Alternativ C

Bemanningen skal bestå av førskolelærere og annet egnet personale.

Bemanningen må være tilstrekkelig til at personalet kan drive en tilfredsstillende pedagogisk virksomhet.

Likeverdig med førskolelærerutdanning er annen treårig pedagogisk utdanning på høghskolenivå med tillegg av ett års (60 studiepoeng) videreutdanning i barnehagepedagogikk.

Barnegruppene skal ha en størrelse som er hensiktsmessig ut fra barnas alder og forutsetninger.

Kommunen kan gi dispensasjon fra utdanningskravet i første ledd. Kommunens vedtak kan påklages til fylkesmannen.

Departementet gir forskrifter om dispensasjon og unntak fra utdanningskravet for personale som arbeider i barnehagen på nattid.

Alternativ D

Bemanningen skal være tilstrekkelig til at personalet kan drive en tilfredsstillende pedagogisk virksomhet.

Barnegruppene skal ha en størrelse som er hensiktsmessig ut fra barnas alder og forutsetninger.

Kommentar:

Som kommune og barnehagemyndighet, snart med ansvar for finansieringen av sektoren, ønsker vi ikke mange sentrale føringer.

Likevel mener vi at å fjerne kravet til utdanning i Lov om barnehager gir et feil signal når loven samtidig skjerper kravet til innhold og kvalitet.

Vi støtter alternativ A, som viderefører dagens norm om personaltetthet i forskrift.

Dagens forskrift om pedagogisk bemanning sier at det skal være én pedagogisk leder per 14-18 barn når barna er over 3 år og per 7-9 barn når barna er under tre år og barnas oppholdstid er over seks timer.

Etter vår oppfatning er dette en minimumsnorm, utover dette har kommunen stått fritt i å øke normen for pedagogisk personale.

Kommunestyret behandlet saken i møte 16.12.2004 :

Ordføreren la fra sin innstilling i møtet:

Kommunestyret vedtar kommentarene i saksframstillingen som sin høringsuttalelse til ny barnehagelov.

Harald Nygaard fremmet følgende forslag:

Paragraf 1. Formål, vedtas slik den står i forslaget. Kommentarene tas ut.

Det ble først stemt over forslaget fra Harald Nygaard. Forslaget falt med 15 mot 11 stemmer.

Ordførerens forslag ble deretter vedtatt med 25 mot 1 stemme.

Vedtak

Kommunestyret vedtar kommentarene i saksframstillingen som sin høringsuttalelse til ny barnehagelov.